

نام :
 نام خانوادگی :
 نام پدر :
 نام مدرسه : پویندگان فرزانه

شماره صندلی کلاس
 تاریخ امتحان : ۹۸ / ۳ / ۲۸
 مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
 تعداد صفحات : ۳

باسمه تعالی
 اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان
 اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ زنجان
 امتحان درس علوم و فنون ادبی پایه دهم انسانی

بارم

مبانی، تاریخ ادبیات و سبک شناس (۴نمره)

۱- جاهای خالی عبارت های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید:

- الف- از نظر تاریخی، زبان های ایرانی را به سه دسته ی عمده ی ،فارسی باستان ، فارسی.....و فارسی..... تقسیم می کنند. /۵
- ب- پدر شعر فارسی لقب شاعر عصر سامانی است. /۵
- پ- موضوع شاهنامه ی ابومنصوری،.....است. /۵
- ث- اولین سبک شعر فارسی ،سبک..... یا است که از آغاز شعر فارسی تا قرن ششم را در بر دارد. /۵
- ج- شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر ،.....اوست. /۵

۲- متن چیست؟ /۵

۳- عوامل پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده های پنجم و ششم چه بود؟(۲مورد) /۵

۴- از آثار منثور قرن پنجم و ششم ،دو اثر بنویسید. /۵

موسیقی شعر(۶نمره)

۵- اساسی ترین عامل پیدایش شعر،..... است. /۵

۶- تناسب و همسویی و بر قدرت اثر گذاری شعر می افزاید. /۵

۷- در زبان فارسی واج وجود دارد که به دو دسته صامت و تقسیم می شود. /۵

۸- بیت زیر را به خط عروضی بنویسید و سپس هجاهای تشکیل دهنده آن را تجزیه کنید(تقطیع هجایی) و هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید.

" مرنجان دلم را که این مرغ وحشی ز بامی که برخاست مشکل نشیند "

ادامه سی زالات در صفحه ۲

نمره با عدد	نمره تجدید نظر	نمره با عدد
نمره با حروف	در صورت داشتن اعتراض :	نمره با حروف

نام و امضای دبیر :

نام و امضای دبیر:

بارم ۱

۹-واژه های زیر را یک بار با همزه و بار دیگر با حذف همزه بخوانید و به خط عروضی بنویسید.

واژه	با همزه	حذف همزه
دل انگیز		
شب آهنگ		

۱۰-نوع قافیه را در بیت زیر مشخص کنید.(درونی،ذو قافیتین)

یار مرا ، غار مرا ، عشق جگرخوار مرا یار تویی ، غار تویی ، خواجه نگه دار مرا

ای ازمکارم توشده درجهان خیر افکنده ازسیاست تو، آسما ن سپهر

۱۱-با توجه به بیت جدول را کامل کنید.

آب زیند راه را ،هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را ،بوی بهار می رسد

واژه قافیه	واژه ردیف	حرف یا حروف قافیه	قاعده ی قافیه

زیبایی شناسی (۶نمره)

۱۲-در بیت های زیر نمونه ی واج آرای و واژه آرای را بیابید و مشخص کنید.

الف-سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود،ارادت اوست

ب-پس هستی من ز هستی اوست تا هستم وهست دارمش دوست

۱۳-انواع جناس را در ابیات زیر مشخص کنید.

الف- برادر که در بند خویش است ، نه برادر نه خویش است

ب- مگذران روز سلامت به ملامت حافظ چه توقع ز جهان گذران می داری

۱۴-انواع سجع را در عبارت های زیر پیدا کنیدو نوع آن را بنویسید.

الف-هرکس راعقل خود به کمال نماید و فرزند به جمال .

ب-دولت ، نه به کوشیدن است،چاره کم جوشیدن است.

ج-ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.

بارم

۱/۵

۱۵- کدام بیت آرایه ی موازنه و کدام آرایه ی ترصیع دارد؟ دلیل خود را بنویسید.

الف- ما برون را ننگریم و قال را ما درون را بنگریم و حال را
ب- هم عقل دویده در رکابت هم شرع خزیده در پناهت

تحلیل فصل (۴) (نمره)

۱۶- بیت زیر را از دید حس و حال فضای شعری و عاطفی بررسی کنید.

۱

ای آن که غمگینی و سزاواری و ندر نهان، سرشک همی باری
رفت آن که رفت و آمد آن که آمد بود آن که بود خیره چه غم داری

۲

۱۷- شعر زیر را کالبد شکافی کنید. (یک مورد برای هر کدام)

به دام افتاد روباهی سحر گاه به روبه بازی اندیشید در راه
که گر صیاد بیند هم چنینم دهد حالی به گاز و پوستینم
پس آنکه، مرده کرد او خویشتن را ز بیم جان، فرو افکند تن را ...
حدیث دل حدیثی بس شگفت است که در عالم حدیثش در گرفته است

الف) قلمرو زبانی:

ب) قلمرو ادبی:

پ) قلمرو فکری:

ت) نتیجه گیری و نوع:

۱

۱۸- نمونه ی زیر را از نظر ویژگی های قلمرو زبانی بررسی کنید. (دو مورد)

بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی
ریگ آموی و درشتی راه او زیر پایم پرنیان آید همی
آب جیحون از نشاط روی دوست خنگ مارا تا میان آید همی
ای بخارا شاد باش و دیر زی میر، زی تو شادمان آید همی
رودکی